

Kommunal- og forvaltingskomiteen
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 Oslo

Vestfold, 24.05.2024

Høring om Kommuneproposisjonen 2025 (Prop. 102 S (2023 – 2024) fra kommunene i Vestfold og Vestfold fylkeskommune

Kommunene i Vestfold; Holmestrand, Horten, Tønsberg, Færder, Sandefjord og Larvik konstaterer at vi kommer særdeles dårlig ut av regjeringens forslag til nytt inntektssystem og at de økonomiske forskjellene mellom landets kommuner fortsetter å øke.

Vestfoldkommunene har gjennomgående store demografi- og levekårsutfordringer, kjennetegnet ved; den høyeste andelen av unge uføre i landet, en svært høy befolkningsandel over 80 år og høy barnefattigdom. Vestfoldbyene har i tillegg flere levekårsutfordringer som man normalt forbinder med storbyer.

Samtlige kommuner har lave skatteinntekter, uten mulighet for å skaffe seg ekstraintekter fra f.eks vannkraft. Kommunene har derfor allerede tilpasset seg en svært effektiv drift og ligger i landstoppen når det gjelder lavt kostnadsnivå.

På den bakgrunn er det oppsiktsvekkende og uakseptabelt at kommunene i Vestfold kommer relativt sett dårligere ut etter endringene av inntektssystemet enn før endringene. Kommunene i Vestfold mener det må gjøres endringer i det foreslåtte opplegget – og vil spesielt peke på:

- Det er urimelig at større kommuner får mindre inntekter som følge av at de minste kommune skal få mer penger gjennom basistilskuddet
- Det er ikke akseptabelt at regionsentertilskuddet kuttes kort tid etter at kommunene har vært gjennom krevende sammenslåingsprosesser
- Kommunene med kraftinntekter og svake personskatteinntekter kommer urimelig godt ut av endringene. Derfor bør Inntektssystemutvalgets forslag om å utjevne deler av kraft- og havbruksinntektene følges opp.
- Norge vil også etter de foreslåtte endringene ha den laveste skatteutjevningen i Norden. Skatteinntektene bør derfor som en overgangsordning utjevnes med minimum 75 prosent.
- Nedvektingen av kriteriet innbyggere 80 - 89 år er et dramatisk grep. Kostnadene eskalerer ved 80+, og flere av kommunene har en økning i denne aldersgruppen på nærmere 40% frem mot 2030, parallelt med fallende barnetall.
- Omleggingen av PU-kriteriet er et direkte kutt i ramma til tjenestene for de av våre innbyggere som trenger oss aller mest. Innretningen, herunder toppfinansieringsordningen, er i tillegg komplisert og uoversiktlig - og gir ikke trygghet og forutsigbarhet.

Når et system skaper så store økonomiske forskjeller og selv mindre justeringer gir store og dyptgripende utslag for enkeltkommuner, ser et samlet Vestfold det som helt nødvendig å umiddelbart iverksette en revisjon av inntektssystemet.

Vi trenger et inntektssystem som kan gi forutsigbarhet og forsvarlighet i finansieringen av lovpålagte tjenester, handlingsrom for forebyggende arbeid og tidlig innsats, og insentiver til vekst og rasjonell drift.

På vegne av

Tom Mello
Ordfører
Færder kommune

Alf Johan Svele
Ordfører
Holmestrand kommune

Christina Maria Bratli
Ordfører
Horten kommune

Birgitte Gulla Løken
Ordfører
Larvik kommune

Bjørn Ole Gleditsch
Ordfører
Sandefjord kommune

Frank Pedersen
Ordfører
Tønsberg kommune

Anne Strømøy
Fylkesordfører
Vestfold fylkeskommune